

Το ελατοδάσος υπέστη ολική καταστροφή καθώς «τα έλατα δεν αναγεννώνται. Τα παιδιά μας δεν πρόκειται να ξαναδούν αυτό το δάσος. Ίσως το δουν κάποτε, στα βαθιά τους γεράματα, τα εγγόνια μας»

Στάχτη ο παράδεισος της Πάρνηθας

Ανυπολόγιστη η οικολογική καταστροφή – κήκκαν 25 από τις 38.000 στρέμματα

Ανυπολόγιστη θεωρούν την οικολογική καταστροφή που συντελέστηκε στην Πάρνηθα οι επιστήμονες και οι οικολογικές οργανώσεις.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΝΩΛΑΣ

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις, 25.000 στρέμματα δάσους, από τα 38.000 του εθνικού δρυμού, έως αργά χθες το απόγευμα είχαν γίνει στάχτη ενώ η φωτιά συνεχιζόταν σε τέσσερα μέτωπα – στο Φλαμπούρι, στο Κεραμίδι, στη Νταρδίτσα και στο Μπάφι. «Η εικόνα που θα αντικρύσουμε τις επόμενες ημέρες φοβάμαι ότι θα είναι εφιαλτική. Ψηλά μαυρόπευκα ηλικίας έως και 100 ετών, φτελιές, κέδροι, λεύκες έγιναν κάρβουνα. Σπάνια φυτά και πανέμορφα λουλούδια, όπως η κόκκινη τουλίπα, ο κόκκινος κρίνος, η καμπανούλα της Πάρνηθας μαζί με χιλιάδες πεύκα παραδόθηκαν στις φλόγες. Η εμπειρία της Πεντέλης μας έδειξε ότι θα χρειαστούν τουλάχιστον δέκα χρόνια, χωρίς καμία ανθρώπινη παρέμβαση, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα νέο δάσος και αυτό μόνο με πεύκα», λέει ο περιβαλλοντολόγος κ. Φίλιππος Κυρκίτσος.

Μεγάλη ζημιά για τον πληθυσμό των πουλιών

Ειδικότερα, το ελατοδάσος της Πάρνηθας υπέστη ολική καταστροφή. Όπως αναφέρει ο πρόεδρος της Εταιρείας Προστασίας Φύσης κ. Γιώργος Σφήκας, «τα έλατα δεν αναγεννώνται. Είναι εξαιρετικά ευαίσθητα και απαιτητικά. Χρειάζονται σκιά και δροσιά για να μπορέσουν να φυτρώσουν οι σπόροι. Ακόμα και αν γίνει τεχνική αναδάσωση μικρών ελάτων, τα νέα δέντρα δεν πρόκειται να επιβιώσουν. Θεωρώ ότι τα παιδιά μας δεν πρόκειται να ξαναδούν αυτό το δάσος. Ίσως το δουν κάποτε, στα βαθιά τους γεράματα τα εγγόνια μας».

Τα κόκκινα ελάφια. Τα περίφημα «κόκκινα ελάφια» της Πάρνηθας και η τύχη τους από εδώ και στο εξής απασχολούν επίσης τους επιστήμονες. «Ο καλοκαιρινός βιότοπος των περίπου 400 ελαφιών της Πάρνηθας καταστράφηκε ολοσχερώς», λέει ο κ. Παναγιώτης Λατσούδης, υπεύθυνος προγράμματος προστασίας ελαφιών του WWF, που βρισκόταν χθες όλη την ημέρα στην Πάρνηθα προσπαθώντας να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πυρκαγιάς. «Είναι η περίοδος που οι ελαφίνες προσπαθούσαν να μεγαλώσουν τα μικρά τους. Τα ελάφια ωστόσο είναι μεγάλα ζώα και μπορούν να διανύσουν μεγάλες αποστάσεις. Το ερώτημα είναι πού πήγαν». «Εικάζω ότι τα ζώα άρχισαν να τρέχουν τρομαγμένα προς όποια κατεύθυνση μπορούσαν. Υπάρχει μεγάλη περίπτωση να κατέβηκαν χαμηλά. Δεν αποκλείεται τις επόμενες ημέρες ακόμα και οι κάτοικοι των Θρακορακεδώνων να τα δουν μπροστά τους», επισημαίνει ο κ. Σφήκας.

«Οι φιδαστοί, τα ξεφτέρια, οι παπαδοίτες, οι καρδερίνες, οι σπίνιοι είχαν νεοσσούς στις φωλιές. Οι γονείς ακόμα και αν τρόμαζαν δεν θα άφηναν τη φωλιά. Εικάζεται ότι ο πληθυσμός αυτών των πουλιών έπαθε μεγάλη ζημιά αφού ο βιολογικός τους κύκλος έσπασε σε αυτό ακριβώς το σημείο», υπογραμμίζει ο κ. Τάσος Δημαλέξης, επιστημονικός διευθυντής της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

«Πουλιά όπως οι βασιλίσκοι, οι δρυοκολάπτες, οι ελατοπαπαδοίτες και οι δεντροτόυζες ζουν σχεδόν αποκλειστικά στο ελατοδάσος. Τα πουλιά που ζούσαν στις περιοχές που κήκκαν, προφανώς πέταξαν μακριά τρομαγμένα. Όμως, τουλάχιστον στον Νομό Αττικής δεν υπάρχουν οι συνθήκες για να επιβιώσουν», επισημαίνει ο κ. Κώστας Παπακωνσταντίνου, μέλος της Ορνιθολογικής Εταιρείας.

Ο εθνικός δρυμός της Πάρνηθας

Έχει έκταση 38.000 στρέμματα και χαρακτηρίστηκε ως εθνικός δρυμός το 1964

ΦΥΤΑ

Χαλέπια πεύκη
Κοινό είδος πεύκου. Η εμπειρία από τις πυρκαγιές της Πεντέλης έχει δείξει ότι εάν δεν υπάρξει ανθρώπινη παρέμβαση, σε δέκα χρόνια το δάσος θα έχει αποκατασταθεί

Φτελιά
Αδύνατη η αναγέννησή της

Κέδρος Κύπρου
Σπάνιο είδος. Πολύ δύσκολη η αναγέννησή του

Θάμνοι
Εύκολη η αναγέννησή τους

Μαυρόπευκο
Δύσκολη η αναγέννησή του. Χρειάζεται σκιά και δροσιά και γι' αυτό πρέπει να περάσουν πολλά χρόνια, να έχουν φυτρώσει άλλα δέντρα, για να μπορέσει να αναγεννηθεί

Παιωνία, κόκκινος κρίνος, καμπανούλα, Κόκκινη τουλίπα
Δύσκολα φυτά. Χρειάζεται πολύ προσπάθεια η αναγέννησή τους

Ελατο Κεφαλληνίας
Σπάνιο είδος, είναι αδύνατη η αναγέννησή του

ΠΟΥΛΙΑ

Βραχοκρίκιντζα, μαυροπετρίτες, βαρβακίνες
Εκτιμάται πως έφυγαν προς άγνωστη κατεύθυνση

Βασιλίσκοι, δρυοκολάπτες, ελατοπαπαδοίτες, τσίλιες
Δύσκολη η επιβίωσή τους αφού ζουν μόνο σε ελατοδάσος

Φιδαστοί, ξεφτέρια, καρδερίνες, σπίνιοι
Εκτιμάται ότι ο πληθυσμός τους υπέστη πολύ μεγάλη ζημιά γιατί ήταν σε περίοδο αναπαραγωγής και οι νεοσσοί κάρβουνα

ΖΩΑ

Κόκκινο ελάφι
Τετρακόσια έως πεντακόσια «κόκκινα ελάφια» - cervus elaphus - ζούσαν στην Πάρνηθα. Εκτιμάται ότι μικρός αριθμός τους χάθηκε από τη φωτιά. Τα υπόλοιπα έχουν διασκορπιστεί

Ένα από τα 400-500 περίφημα κόκκινα ελάφια της Πάρνηθας που δεν κατάφερε να ξεφύγει από τη μανία της φωτιάς

Αγριογούρουνα
Μικρός αριθμός αγριογούρουνων ζούσε στην Πάρνηθα. Εκτιμάται ότι έχουν παγιδευτεί από την πυρκαγιά.

Ζαρκάδια
Περίπου σαράντα βρισκόταν σε εκτροφείο στην Παλαιοχώρα. Όταν ξέσπασε η φωτιά, οι υπάλληλοι άνοιξαν τις πόρτες και τα ζώα απομακρύνθηκαν

Σπάνιες κελώνες, σβόι και οχιές

Πηγή: Δασοκέντρο Πάρνηθας, Εύρηνη Αποδό, Ειρήνη Αγγελίδη

ΤΑ ΝΕΑ

Αποκαΐδια 20.000 στρέμματα δάσους στο Πήλιο

Πικνό πευκοδάσος και υπεραιωνόβια πλατάνια σε έκταση μεγαλύτερη των είκοσι χιλιάδων στρεμμάτων έκανε στάχτη η μεγάλη πυρκαγιά που συνέχισε ανεξέλεγκτη για τρίτο εικοσιτετράωρο χθες την καταστροφή. Ένα μεγάλο τμήμα στον παράδεισο του Πηλίου αποτελεί πλέον παρελθόν.

Εκτός από την οικολογική καταστροφή, οι πιθανές συνέπειες προκαλούν φόβο στους κατοίκους της Μαγνησίας. Η φωτιά απογύμνωσε πλαγιές και χαράδρες και τίποτα δεν υπάρχει πλέον για να συγκρατήσει τα νερά έλτονος βροχής το επόμενο διάστημα, με αποτέλεσμα να απειλούνται όχι μόνο τα χωριά του Πηλίου αλλά και η πόλη του Βόλου.

Στον Κίσσαβο η φωτιά που κατέκαιγε για

τρίτη ημέρα χθες το πευκοδάσος πάνω από την Αγιά άνοιξε μια ακόμη μεγάλη πληγή στο βουνό, καθώς τα προηγούμενα χρόνια είχαν επίσης ξεσπάσει πυρκαγιές. Δύο μεγάλα μέτωπα, το ένα πάνω από την Αγιά και το δεύτερο στην περιοχή της Μεμβοίας, παρέμειναν έως αργά χθες ανεξέλεγκτα, ενώ τις επιβίαιες πυροσβεστικές δυνάμεις συνέδραμαν δύο αεροσκάφη. Μόνο στη Μεμβοία όμως τουλάχιστον δέκα χιλιάδες στρέμματα πευκοδάσους και καστανιές έγιναν στάχτη.

Στο Πήλιο τα μέτωπα ήταν τρία: στο Νεοχώρι, το Καλαμάκι και τις Μπλιές. Τα αεροσκάφη δεν πήγαν την πρώτη ημέρα, όταν θα μπορούσαν να είχαν ελέγξει τη φωτιά. Χθες συνολικά επτά και άλλα δύο ελικόπτερα επι-

χειρούσαν να οβηθούν τη φωτιά στο Καλαμάκι και τις Μπλιές. Στο χωριό Συκή κήκκαν τέσσερα σπίτια και τέσσερα ποιμνιοστάσια, ενώ μεγάλες ζημιές υπέστη το ιστορικό μοναστήρι του Προδρόμου.

Μόλις χθες το πρωί έτεθη υπό μερικό έλεγχο η φωτιά στο Καραούλι Ελευσίνας, η οποία είχε ξεσπάσει την Τρίτη, ελέγχθηκε, αλλά έμεινε «αφύλακτη» με αποτέλεσμα να αναζωπυρωθεί την Τετάρτη. Στην Αργολίδα η φωτιά έφθασε να απειλεί ακόμη και το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου. Συνολικά 22 νέες πυρκαγιές ξέσπασαν το τελευταίο εικοσιτετράωρο. Στη Χρυσοκελλαριά Μεσσηνίας η φωτιά δεν είχε ελεγχθεί πλήρως έως αργά χθες το βράδυ

Αύξηση θερμοκρασίας και πλημμύρες μετά την καταστροφή

Αύξηση της μέσης θερινής θερμοκρασίας και περισσότερες πλημμύρες. Αυτές θα είναι οι πρώτες επιπτώσεις στο μικροκλίμα της Αττικής από την καταστροφική πυρκαγιά της Πάρνηθας.

«Ειδικότερα, τα πλημμυρικά επεισόδια θα είναι πολλά και έντονα, αφού το έδαφος της Πάρνηθας δεν θα έχει πλέον την ικανότητα να λειτουργεί ως σφουγγάρι, να απορροφά το νερό και να το συγκρατεί», επισημαίνει ο καθηγητής στο Τμήμα Χημικών Μηχανικών, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Ιωάννης Ζιάμας. Ο ίδιος συμπληρώνει ότι άμεσες επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα δεν θα υπάρξουν. «Ότε έξαρση του νέφους περιμένουμε ούτε φωτοχημική ρύπανση μεγαλύτερη».

«Πέρα από την οικολογική αξία, ο δρυμός ήταν εξαιρετικά πολύτιμος για την ποιότητα ζωής του μισού σχεδόν πληθυσμού της χώρας που κατοικεί στο Λεκανοπέδιο και στηριζόταν στην ύπαρξη του δάσους για τον καθαρό αέρα, τη εξισορρόπηση της θερμοκρασίας, την προστασία από τα πλημμυρικά φαινόμενα, αλλά και την απόδραση από την ασυμμετρική ζωή της πόλης. Μέχρι να ανακάμψει το οικοσύστημα, το σίγουρο είναι ότι όλοι οι κάτοικοι της Αθήνας και του Λεκανοπεδίου θα νιώσουμε στο πετόι μας την άνοδο της μέσης θερμοκρασίας, τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας όσο και της νύχτας, ειδικά τους θερινούς μήνες», λέει ο κ. Δημήτρης Καραβέλλας, διευθυντής του WWF Ελλάς.